

PROGRAM VOLILNEGA OBDOBJA 2022–2026

ZAVEDNO KOPER – CONSAPEVOLE CAPODISTRIA

(uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol)

Mestna Občina Koper z drzno zastavljenimi nalogami in projekti:

- izraža **odgovorno skrb za razvoj mesta, predmestja in podeželja Kopra kot povezane celote;**
- skrbi za **kakovostno življenje vseh občanov**, ki živijo v mestu in na podeželju, ter za udobno in hkrati odgovorno bivanje oz. preživljanje časa obiskovalcev tega območja, krepí **tesno sodelovanje občanov in stroke v razvojnih projektih;**
- **krepí svojo »razvojno mobilizacijsko« vlogo**, ki ju je praktično izgubila v regiji in širše.

9 STEBROV DELOVANJA

1. Odgovorno gospodarstvo, podjetništvo in turizem
2. Sodobno in samooskrbno kmetijstvo, ribištvo in zdrava hrana
3. Zdravo in čisto okolje in narava
4. Trajnostni prostorski razvoj in promet
5. Vključujoče in dostopno socialno varstvo in solidarnost
6. Znanje za prihodnost – šolstvo in znanost
7. Sodobno zdravstvo
8. Celostna in samozavestna kulturna politika
9. Šport za zdrave in zadovoljne občane

Temeljni poudarki pristopa

- Koper bomo razvili v strateško središče severnega Sredozemlja slovenski Mediteran ter nadomestili zaostanke in zamujene priložnosti za preostalimi mestnimi občinami v vseh pogledih.
- K programu, strategiji in zastavljenim projektom in nalogam bomo pristopali odgovorno, drzno, ambiciozno ter usmerjeno v zadovoljevanje potreb občanov in dvig kakovosti

njihovega življenja. MOK mora postati vsem prijazna, dostopna in vključujoča občina ter občina solidarnosti.

- V program razvoja in prednostna področja bomo sistemsko in uravnoteženo umeščali aktivnosti za zadovoljevanje potreb celotne občine oz. občanov. mesto, predmestje in podeželje bomo obravnavali kot celoto. Regijsko bomo spodbujali sistemsko in ciljno usmerjeno sodelovanje občin slovenske Istre.
- Poskrbeli bomo za aktivni dialog s KS in povečali pomen sodelovanja občanov pri odločanju: z učinkovitejšim participativnim proračunom in z drugimi sodobnimi instrumenti neposredne demokracije.
- Nadgradili bomo javno infrastrukturo na deficitarnih področjih; kot so kultura, znanost, šolstvo, šport, turizem, predvsem pa ji bomo dodali kakovostno vsebino (trajnostno, zeleno, socialno) ter posodobili in nagradili okolju in občanom prijazno infrastrukturo na drugih področjih.
- Spodbujali bomo razvoj MOK v sonaravno (eko)mesto in zeleno prestolnico, skrbeli za nemoteno vodooskbo slovenske Istre v vseh letnih časih ter skupaj z Luko Koper usmerjali njen razvoj v vodilno ekološko neobremenjeno pristanišče srednjeevropskega prostora.
- Ohranjali bomo medkulturno in dvojezično življenjsko okolje občine (funkcionalna dvojezičnost) in spodbujali projekte za obstoj in razvoj obmejnega sobivanja manjšin (italijanske v Sloveniji in slovenske v Italiji). MOK mora ostati laboratorij sožitja in ustvarjalnega sobivanja v duhu evropske tradicije spoštovanja različnih jezikov in kultur.

V nadaljevanju navajamo **9 stebrov programa**, ki so opredeljeni v konkretnih projektih. Za vsak steber je na koncu predlagano kratko besedilo za komunikacijo z javnostjo.

1. Odgovorno gospodarstvo, podjetništvo in turizem

STRATEŠKI OKVIR

- V vseh gospodarskih pobudah bomo iskali ravnotežje med okoljsko, družbeno in ekonomsko ozaveščenostjo.
- Prednostno vlaganje in podporo bomo namenili pobudam in projektom, ki imajo nadpovprečno dodano vrednost in so povezani z dolgoročnimi konkurenčnimi prednostmi na območju MOK (geografska lega, multikulturnost, tradicija orodjarstva in inženirstva (CIMOS), logistika).
- Spodbujali bomo razvoj Luke Koper kot vodilnega ekološko neobremenjenega pristanišča srednjeevropskega prostora.
- Tesneje bomo povezali formalno izobraževanje, neformalno izobraževanje in koncept vseživljenjskega izobraževanja s potrebami gospodarstva.
- Ustanovitev tehnološkega parka usmerjenega v zeleno energijo predvsem pa povezovanje z morjem in možnostmi, ki jih slednje ponuja – v povezavi z univerzo, znanstveno raziskovalnim središčem in drugo zainteresirano strokovno javnostjo.
- Posebno pozornost bomo namenili mladim in njihovemu vstopu v podjetništvo (*start upi*).
- Socialno podjetništvo s poudarkom, namenjenim pravičnim trgovinam, bo zaživel predvsem v predmestju in na podeželju.

PROJEKTI

- Vinakoper — V MOK si bomo prizadevali, da ga bo zaradi posebne regionalne vloge država prepoznala kot podjetje s posebnim pomenom in bomo tako MOK omogočili, da ga odkupi.
- Hotel*** Socerb
Glede na grobe izračune se zaradi geografske lege, športnih aktivnosti in počitniškega turizma lahko skupaj s pobudniki poišče upravljalca in sofinancerja za 30- do 40-sobni 3* hotel. Glede na razvoj športnega plezanja, celoletno delovanje in že obstoječih produktov v naravi se je rodila ideja o tem, da bi zgradili prvi pravi plezalni hotel v tem delu Evrope. Ideja je lahko podprta tako s strani OKS, MZŠŠ in MGRT. Glede na osnovne predpostavke je po vzoru Bleda (Hotel Astoria) možno zgraditi šolski hotel. Obenem je to odlično izhodišče za čezmejne pohodne in kolesarske poti.
- Turistična destinacija *Dolina Rižane*
Kot najdaljša reka, ki v celoti izvira in se izliva v Sloveniji, je po naši oceni daleč najmanj razvit turistično-doživljajski produkt na Obali. S povezovanjem preko standardov nastanitve (tudi izobraževanja in označevanja), digitalne platforme in dviga skupnega sodelovanja želimo ponudnike nastanitve in kulinarike ter naravne in kulturne dediščine povezati v enovite in domiselne produkte (npr. kolesarska tura nič kalorij), s poudarkom na trajnostni komponenti, izobraževanju, lokalnem navdihu in aktivnosti v naravi. Poleg ureditev standardov, pomoči pri promociji in prodaji se načrtujejo tudi vlaganja v pohodniške, kolesarske poti ter digitalizacijo nekaterih vsebin na samem terenu (VR predstavitve). Na določenih povezovalnih točkah bodo digitalni in tudi dejanski informatorji, oblikovala se bo recepcija destinacije ter skupno skrbništvo nad celovitim produktom. Slednje bo omogočalo prijave tudi na številne razpise MGRT.

- »Start upa hub«
S pomočjo moderatorjev bomo oblikovali sistem inkubatorstva, sodobnega okolja, prenosa znanja in veščin na več lokacijah. Sistemsko bomo poskrbeli za nabor idej in težav ter za skupno iskanje rešitev, mreženje in predvsem spodbudo pri razvoju ideje do faze »go to the market«.
- Investicijske možnosti *Koper 2030*
Partnerstvo vidimo vedno kot dvosmerni tok idej, pobud in ODGOVORNOSTI.
Vsem lokalnim skupnostim, interesnim združenjem, stanovskim organizacijam bomo namenili 100 dni za pripravo konkretnih pobud in načrtov, ki zajemajo potrebe za iskanje investitorjev (delnih ali v celoti). Le-te bomo skupaj s ponudniki in lokalno skupnostjo ovrednotili (izvedljivost, sinergije ...), in če bodo sprejete, bomo sistematično iskali vire za financiranje oz. druge manjkajoče resurse za izvedbo projektov (evropska sredstva, državne spodbude, domače ali tuje vlagatelje).
- Razvijali bomo partnerstvo za razvoj s ključnimi deležniki — ključne institucije bodo podpisale listino »who is who« in kaj bo kdo naredil za nadaljnji razvoj«.
- Ustanovili bomo vsaj 2 »pravični trgovini«, s poudarkom na prodaji brez embalaže.
- Pospešili bomo razvoj kulturnega in športnega turizma v mestu, hkrati pa preusmerili masovni turizem z obalnega pasu v notranjost Istre, kar bo prineslo kakovostnejše bivanje ob morju, več delovnih mest in socialno blaginjo na podeželju.
- V dogovoru z Obrtno zbornico bomo razširili obrtno cono na Serminu, obrtnikom bomo omogočili pridobitev subvencij za digitalizacijo, blažitev energetske draginje, spodbudo za zaposlovanje.
- Spodbujali bomo gradnjo trajnostnih bioloških bazenov (v zameno za klasične kemične bazene) pri turističnih ponudnikih na podeželju (subvencioniranje projektne dokumentacije).

2. Sodobno in samooskrbno kmetijstvo, ribištvo in zdrava hrana

STRATEŠKI OKVIR

- Z vsako pobudo in vsakim ukrepom bomo delovali trajnostno ter s ciljem doseči raven samooskrbe.
- Sredozemski življenjski slog in prehrana sta na svetovnem zemljevidu poudarjena kot primera najboljše prakse; prizadevali si bomo, da bosta kmetijstvo in ribištvo upoštevala te smernice.
- Sledili bomo smernicam modre rasti – možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju – morje je naravni vir, na katerem temelji tudi razvoj gospodarske rasti.
- Identiteta Slovenskega primorja ne more mimo oljk in oljčnega olja – zato je v strategiji treba določiti vlogo Centra mediteranskih kultur pri ZRS Koper, katerega namen je dvigniti kmetijski sektor (paradne regijske kmetijsko-živilske proizvode, kot so oljčno olje, vino, sadje, ribe, sol ...) na višjo strokovno, turistično in kulturno raven.
- Prizadevali si bomo za strokoven pristop pri uvajanju standardov kakovosti, certificiranju in nadzoru, pri povezovanju proizvajalcev, pri promocijskih aktivnostih, turističnih in kulturnih programih pri raziskovalno-razvojnih dejavnostih ter pri izobraževanju na vseh ravneh.
- Center mediteranskih kultur pri ZRS Koper je tudi slovenski nosilec aktivnosti Kulturna pot »Routes of the olive tree« – kulturne poti oljčnih dreves, ki je ena od prioritet makroregionalne strategije EUSAIR TSG4 – Trajnostni turizem, katere aktivnosti podpira tudi Ministrstvo za kulturo RS. The Routes of the Olive Tree so poti medkulturnega spoznavanja in dialoga, ki sloni na oljki, univerzalnem simbolu miru. UNESCO jim je podelil naslov International Cultural Route of Intercultural dialogue & sustainable Development. Predstavljajo novo sodelovanje med oddaljenimi območji (sicer obsojenimi na izolacijo), saj združujejo vse gospodarske in kulturne akterje (umetniki, mali proizvajalci in kmetje, mladi podjetniki itd.), ki jih združuje temeljna vrednost pravice do dela, ki je ogrožena v aktualni ekonomsko-socialni krizi.
- Spodbujanje kulturne dediščine in promocija območja sta lahko sestavni del načrtovanja in razvoja turizma, ki vodi do pozitivnih rezultatov ne samo na strogo turističnem območju, ampak tudi širše, prispeva k varstvu kulture, izboljšanju in spodbujanju raznolikosti dediščine širšega območja.
- Raba obstoječe mreže vodnih zadrževalnikov za namakanje in ureditev novih. V preteklosti je bilo zgrajeno kar nekaj velikih vodnih zadrževalnikov (zato ni povesod potrebe po gradnji novih, npr. Vanganelško jezero), ki so bili večinoma primarno namenjeni tudi namakanju kmetijskih zemljišč, z leti pa so postali naravni rezervati ali krajinski parki, ki so zaščiteni zaradi naravnega okolja (ptice, ribe, dvoživke). Za uporabo vode za namakanje potrebujejo potencialni uporabniki naravovarstveno soglasje, ki ga je izjemno težko oziroma praktično nemogoče pridobiti. Na terenu je veliko negotovosti pri tem, na koga se obrniti glede ureditve uporabe vode za namakanje, čeprav je bila infrastruktura zgrajena tudi za ta namen. Poleg tega je obstoječe zadrževalnike nujno treba očistiti naplavin in sedimentov ter jih ponovno, v določenem deležu volumna, nameniti za namakanje.

PROJEKTI

- Vzpostavitev pogojev za kakovostno delovanje Centra Mediteranskih Kultur ZRS Koper – ustrezna sodobna infrastruktura, ki bo skupaj s programskim svetom (neposrednih uporabnikov) določal smernice za razvoj mediteranskih kultur, kakovost, normative ...
- Zagotovitev sredstev za sofinanciranje projektov Programa razvoja podeželja ter zvišanje prehranske samooskrbe in zmanjšanje završke hrane MOK.
- Sistemsko bomo poskrbeli za odnos do zdrave prehrane; občane bomo spodbujali, da bodo pogosto imeli na krožniku ribe. Spodbudili bomo uvajanje istrskega kosila v osnovne šole.
- Zagotovili bomo pridobivanje alternativnih vodnih virov (npr. uporaba prečiščene vode čistilne naprave za namene kmetijstva), razvoj sistemov namakanja za trajnostno podporo kmetijstvu (sušna obdobja).
- Zaščita mediteranske prehrane – zaščitili bomo pripravo hrane in prehranske recepte, ki so jih nekoč uporabljali prebivalci na območju MOK pri UNESCO.
- Zagotovili bomo sistemsko pomoč pri evropskih projektih za domače pridelovalce sredozemskih kultur: olja, vina, fig, žižol, prav tako za lastnike vinski kleti ...
- Pospešili bomo razvoj zdravstvenega in športnega turizma v povezavi s tradicionalno kulinariko – KUKU aktivni turizem – kulinarika in kultura – vinske in oljčne kolesarske in pohodne poti s ponudbo avtohtonih pridelkov.
- Spodbudili bomo ukrepe (lokalne in nacionalne), ki omogočajo boljše materialne podlage za razvoj samooskrbnih kmetij in povezano z njimi razvoj trajnostnega turizma. Spodbujali bomo oblikovanje in varovanje funkcionalnih kmetijskih površin ter razvoj obstoječih in vzpostavitev novih kmetijskih oskrbnih središč, s poudarkom na družinskih kmetijah s specializirano proizvodnjo lokalnih pridelkov (kot so oljke, vino, zelenjava), poudarkom na živinoreji in čebelarstvu Prav tako bomo posebno pozornost namenili podeželskemu, (kmečkemu) in z naravo povezanemu trajnostnemu turizmu, seveda v tesni povezavi z obmorskim turizmom, ki vključuje tudi antropogene elemente istrske kulturne dediščine (kot so: mlini, torkle, kleti ...).

3. Zdravo in čisto okolje in narava

STRATEŠKI OKVIR

- Dosledno upoštevanje Občinskega programa varstva okolja in odgovorno ravnanje z izjemnimi naravnimi vrednotami, sredozemsko krajino, istrsko kulturno krajino, stavbno, naselbinsko, krajinsko kulturo, bo v ospredju pri vsakem trajnostnem posegu v prostor ob upoštevanju identitete tega prostora.
- Stopnjevanje prostorske in kulturne identitete kot enega od pomembnih vidikov sodobne kakovosti življenja, ki ga v celotni regiji primanjkuje, bo pomemben vzvod družbene motivacije.
- Projekt »Zelena občina« (gozd, naravni rezervati in druga zavarovana območja, vodotoki, močvirja, rekreacijska območja, parki, drevoredi ...) bo nadgrajen v mestu in se bo širil na podeželje, kjer se bo nadgrajeval s krajino tvornimi kmetijskimi sistemi, to je z oljčniki, vinogradi, sadovnjaki, pri čemer se bo posebno pozornost namenilo stiku morja in reke Rižane.
- Projekt »Zelena občina« bo postal ogrodje ekološko izboljšanega okolja, temelj regionalne krajinske zgradbe, doživljajsko bogat prostor, poglobljena osnova turistične privlačnosti.
- Posebna skrb bo namenjena varstvu morja in priobalnega pasu – podnebne spremembe – v sodelovanju z drugimi istrskimi občinami in v okviru financiranja z namenskimi in neposrednimi evropskimi sredstvi se bodo izvedle konkretne aktivnosti za prilagajanje priobalnega pasu dvigovanju morske gladine.
- Občina bo v okviru svojih pristojnosti ter v dialogu z drugimi odgovornimi institucijami pospešeno pristopila k iskanju, sprejetju in izvedbi dolgoročnih rešitev za vodno oskrbo tega območja (vodnih količin, količin kakovostne pitne vode, zaščite in varovanja vodnih virov, preprečevanja onesnaženja posameznih vodnih virov).
- Občina bo pri razvoju komunalne energetike dosledno upoštevala Lokalni energetski koncept, tj. strategijo (LEK) ter dosledno sledila EU in nacionalnim USMERITVAM za energetsko učinkovite in za okolje sprejemljive – obnovljive vire ob sprejemljivih gospodarskih kazalcih.
- Občina bo ob sprejetju nove sodobne okoljske politike konkretno postavila merljive cilje tudi v zvezi z nujnim zmanjševanjem količine odpadkov – občina *zero waste* ter povečanja % ločenosti odpadkov.

PROJEKTI

- Konkretni projekti za povečanje turistične privlačnosti naravnih vrednot in njihove okolice – izključno trajnostni turizem, npr. Reka Rižana, Dragonja oz. njuni strugi z okolico, Kraški rob, Škocjanski zatok ipd. S konkretnimi ukrepi (npr. spodbujanje ponovne vzpostavitve terasaste krajine, obnova UNESCOVE dediščine – suhih zidov) bomo ohranjali oz. ponovno vzpostavili kulturno krajino na podeželju.
- Po ustanovitvi novega družinskega parka ob nabrežju struge Rižane – od izvira do izliva, vključujoč Škocjanski zatok ter Dragonjo – bosta oblikovana nova »zelena javna prostora« s sprehajalnimi in kolesarskimi potmi, klopmi in drugo opremo za preživljanje prostega

časa. Izvedena bo enotna ureditev priobalnega pasu Koper-Izola ter nadaljevanje gradnje in opremljanja obalne promenade do Ankarana in Pirana.

- Izvedenih bo več trajnostnih sprememb za večjo kakovost življenja – npr. degradirane ali neizkoriščene površine bomo spremenili v nove zelene površine – v parke, urbane vrtove, igrišča, urbane sadovnjake ... – za blažjenje podnebnih sprememb in krepitev kakovosti življenja občanov. Zasadili bomo drevesa na površinah parkov – npr. park ob Pristaniški ulici, Bonifika, preureditev parkirišča na Ukmarjevem trgu v mestni park na pomolu ...
- Uredili bomo več urbanih vrtov v predmestju in na podeželju, s čimer bomo spodbujali samooskrbo ter krepili druženje, socialno vključenost in medgeneracijsko sodelovanje.
- Poskrbeli bomo za nadaljevanje izgradnje/nadgradnje/ posodobitev lokalne javne infrastrukture – vodovodne, kanalizacijske, cestne (tudi vaških poti) itd.
- Vzpostavitev oz. obnovitev vodovodnega omrežja, zgraditev lokalnih vodnih zbiralnikov ter lokalnih vodnih zajetij in spodbujanje prebivalcev k ureditvi individualnih vodnih zbiralnikov; spodbujanje k ponovni uporabi vode (deževnice, sive vode ipd.).
- Zgraditev lokalnih čistilnih naprav, spodbujanje in subvencioniranje prebivalcev za gradnjo individualnih čistilnih naprav ter k odgovornemu ravnanju s čistili in pralnimi sredstvi (uporaba le-teh s trajnostnimi znaki).
- Izvedba energetskih sanacij na obstoječih javnih objektih ter pri novogradnjah javnih objektov dosledno upoštevanje sodobnih smernic in meril glede na okolju prijazno energijo.
- Spodbujanje in subvencioniranje prebivalcev za vzpostavitev individualnih okolju prijaznih energetskih sistemov ter za odgovorno ravnanje z energijo.
- Mestna občina Koper – pametna občina – vzpostavitev sistemov pametne razsvetljave z energetsko naprednimi sistemi; nadzornih sistemov za onesnaževanje – zrak, hrup, svetloba; električnih polnilnic. Dostop do širokopasovnega interneta v celotni občini in vzpostavitev brezžičnega omrežja *freeweefee* Koper v celotni občini.
- Spodbujanje prebivalcev k zmanjševanju količin odpadkov ter k striktnemu ločevanju in odgovornemu ravnanju z odpadki z različnimi ukrepi: npr. prebivalstvu bodo dobavljene dodatne posode, sprejeti bodo še drugi sodobni ukrepi za enostavnejše ločevanje odpadkov, spodbujala se bo odločitev za lokalne kompostnike, uredilo se bo dodatne »otoke« za odpadke.
- Vzpostavljeni bodo učinkoviti Centri ponovne uporabe v mestu, predmestju in na podeželju; organizirane bodo izmenjevalnice (oblačil, knjig in igrač) ter knjižnice Reči (izposoja opreme, ki se uporablja redko, paromat, gasilske klopce, projektor, vrtalnik itd.).
- Uvedeno bo pametno upravljanje mestne infrastrukture; zgradili bomo podzemne zbiralnice odpadkov in uvedli koncept »nič odpadkov« (*zero waste*), pripravili dogodke *brez embalaže*.

4. Trajnostni prostorski razvoj in prometna infrastruktura

STRATEŠKI OKVIR

- Pri načrtovanju prostorskega razvoja bo prostor opredeljen kot omejen in neobnovljiv vir, nosilec okoljskih funkcij in soodvisen od ekonomskega, socialnega in prostorskega razvoja. Prostorsko planiranje, vključno s postopki spremljanja in kontrole izvajanja, bo obravnavano kot ključni mehanizem za doseganje trajnostnega razvoja. Prostorski trajnostni razvoj bo obravnavan na področju sistema poselitve, infrastrukturnega sistema in urejanja krajine.
- Vsaka odločitev glede nadaljnega trajnostnega prostorskega razvoja bo pretehtana ob upoštevanju ciljev treh sistemov: biološkega (cilj za ohranitev naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti), ekonomskega (temeljne potrebe, porast uporabnih dobrin in uslug) in družbeno-socialnega (kulturna pestrost, institucionalna uravnoteženost, socialna pravičnost, participacija). Poseben poudarek bo namenjen gospodarjenju z naravnimi viri in njihovemu varovanju.
- Razvojne naloge bodo usmerjene v zagotavljanje zadostnih količin pitne vode ter zaščito in varovanje vodnih virov.
- Pri oblikovanju politike trajnostnega prostorskega razvoja bodo definirane smeri, ki so povezane z željami in potrebami občanov ter z okoljskimi omejitvami (Agenda 21, OZN, Rio de Janeiro, 1992).
- Sistematično bo načrtovano razbremenjevanje obalnega pasu ter preusmerjanje poselitve na podeželju.
- Prostorski razvoj bo upošteval smernice: zgoščena naselja, preprečevanje spalnih naselij, dopolnjevanje obstoječih, vzpostavitev pogojev za zagotavljanje trgovine in drugih nujnih oskrbnih in pristočasnih dejavnosti v naseljih, sanacija in primerno dimenzioniranje kanalizacijskega sistema.
- Razvoj bo temeljil na oblikah bivanja, ki dosegajo visoko učinkovitost pri porabi energije in materialov, naselja na podeželju se bodo gostila in zaokrožala v celote, da bo omogočen razvoj ključnih dejavnosti in doseganje večje neodvisnosti od mesta.
- Bodoči OPN bo pri načrtovanju nadaljnega razvoja podeželja medsebojno uskladił cilje fizičnega razvoja naselij, družbenih dejavnosti, prometa in prometnic, kanalizacijskega omrežja, kmetijstva, varstva naravnih dobrin in kulturne dediščine, gozdarstva ter le-te integriral (ne le združil sektorske plane)!!
- Analize stanja okolja, varstvo okolja (posebej morja in zaščitenih območij) bodo izhodišče za prostorsko planiranje.
- Pred vsakim novim posegom – širjenje proizvodnje stanove sošeske, nova dejavnost – se bo izdelala študija o vplivu na okolje in se bo od investitorja zahtevalo, da z ustreznimi ukrepi ta vpliv minimizira (npr. z zgraditvijo lastnega zbiralnika vode, iz katerega se zaliva neposredna okolica objekta, zgraditev lastne čistilne naprave, sistem lastnega ravnanja z odpadki ipd.).
- Občina bo pri načrtovanju posodobitve in vzpostavitve nove prometne infrastrukture sledila Celostni prometni strategiji – CPS, trajnostnim načelom in sodobnim smernicam pri uvedbi infrastrukture, ki podpira mehko mobilnost, ter sledila aktualnim prometnim

težnjam (če posodabljam ceste in ne gradimo kolesarskih poti z zaledjem, ne bomo dosegli ukrepa prehoda na mehko mobilnost).

- Občina bo v tesnem sodelovanju z državo – investitorko 2. tira – izvedla vse potrebne postopke (v okviru svojih pristojnosti), da se takoj začne s postopki za zgraditev 3. tira in se 1. tir nameni lokalnemu prevozu ter trajnostnemu turizmu.
- Občina bo vztrajala pri takojšnji zgraditvi državne ceste mimo Kopra proti hrvaški meji ter zahtevala, da na izbor trase vplivajo predvsem ekologija, podoba krajine ter varovanje naravnih in kulturnih vrednot.
- Občina bo državo in Luko Koper spodbudila k čimprejšnjemu dokončanju »novega« vhoda v Luko Koper.

PROJEKTI

- Izdelana bo »Agenda 21 za lokalno skupnost«, s poudarkom na posvetovanju s prebivalstvom o trajnostnem prostorskem razvoju.
- V najkrajšem možnem času bo končan projekt za vzpostavitev kanalizacijskega omrežja v večinskem delu MOK.
- Nov OPN bo pripravljen v tesnem sodelovanju z deležniki – posebej s prebivalstvom ter ob upoštevanju zgornjih strateških smernic.
- Občina bo prevzela koordinativno in nadzorno vlogo pri celoviti prenovi in revitalizaciji mestnega jedra in podeželja, s čimer bo onemogočila prevlado posamičnih strokovnih in ozkih zasebnih interesov.
- Izveden bo konkreten in kompleksen projekt oživljanja propadajočih oz. propadlih vasi na podeželju, vključujoč možnosti za zadostitev stanovanjskih potreb mladim družinam, predloge za oživetev različnih socialnih in kulturnih dejavnosti v objektih v lasti občine, vključujoč ukrepe za izvedbo ekoloških sanacijah vasi, ter aktivnosti za vzpostavitev ekovasi in pametnih vasi.
- Posodobitev obstoječih regionalnih in lokalnih cest, s poudarkom na lokalnih cestah ob južni meji, kjer slaba prometna infrastruktura vpliva na demografsko ogroženost območja.
- Spodbujanje boljših prometnih povezav med mestom in podeželjem ter mehko mobilnost (npr. postajališča za kolesa tudi na podeželju, nadaljevanje z gradnjo kolesarskih in pešpoti).
- Zagotovili bomo racionalno porabo in največjo možno zasedenost garažnih hiš s prilagajanjem pogojev uporabnikom. Premislili in določili bomo parkirne cone z različnim statusom; poskrbeli za določene brezplačne cone ob vikendih in v času, ko ni turistične sezone.
- Organizirali bomo avtobusni promet, ki bo za prebivalce mestnih naselij bolj privlačen in konkurenčen kot vožnja z avtom; na ministrstvu za promet si bomo prizadevali, da se za primestni promet poveča frekvenca prevozov in se tako prebivalcem okoliških naselij omogoči prijaznejši prihod v službo in šolo.

5. Vključujoče in dostopno socialno varstvo in solidarnost

STRATEŠKI OKVIR

- Občina si bo prizadevala za medgeneracijsko solidarnost in socialno vključenost vseh občanov in občank.
- Občina si bo prizadevala za kakovostno socialno varstvo vseh občanov in občank, s posebnim poudarkom na ranljivih družbenih skupinah.
- Občina bo izvedla dodatne aktivnosti in zagotovila ustrezno infrastrukturo v okviru skrbi za socialno ogrožene, ljudi s posebnimi potrebami, za ranljive skupine, osebe z ovirami ter starejše občane idr., kar bo prispevalo k manjši stigmatizaciji le-teh oz. krejitvi njihove socialne vključenosti. Občina bo izvedla dodatne aktivnosti za »širšo dostopnost« za zgoraj omenjene skupine.
- Občina si bo prizadevala za uspešno upravljanje medkulturnosti, uspešno integracijo priseljencev in medkulturno strpno sobivanje.

PROJEKTI

- Posodobitev mreže izvajalcev socialnovarstvenega programa v MOK – od javnih zavodov, do nevladnih organizacij, društev idr. Prav tako zagotovitev ustreznih prostorskih razmer za njihovo delovanje (v okviru pristojnosti in nalog MOK).
- MOK potrebuje dolgoročno in trajnostno strategijo na področju bivanjske in stanovanjske politike.
- Razvili in subvencionirali bomo »preventivne programe« na področju socialnega varstva.
- Otrokom iz socialno ogroženih družin bomo subvencionirali stroške za športno udejstvovanje v klubih/društvih, s tem zagotovili enakovredno obravnavo vseh otrok v občini in omogočili njihov enakovredni razvoj, ne glede na socialni status družine.
- Zagotovitev dodatnih bivanjskih in stanovanjskih skupin ter kapacitet za invalide in druge osebe s posebnimi potrebami v mestu in na podeželju.
- MOK bo oblikovala strategijo delovanja oskrbe na domu za starejše občane – cilj 80/80 (80 % zdravih in samostojnih ljudi, starih nad 80 let, ohraniti v domačem okolju) – Center za oskrbo na domu.
- Občina bo odpravljala ovire za dostope v javne stavbe ter na javne površine za osebe »z oviranostmi« ter spodbujala prebivalce – ponudnike različnih storitev – k enako odgovornim dejanjem (npr. vzpostavitev talnega taktilnega sistema za slepe in slabovidne).
- Občina bo izvedla dodatne aktivnosti za pridobitev oz. ohranitev nazivov: »Občina po meri invalidov in »Vsem dostopna občina – Access City Award« ipd.
- Občina bo spodbujala ustanavljanje socialnih podjetij ter bo po znižani najemnini in prednostno oddajala občinske prostore v najem v mestu in na podeželju (za gostinske in druge dejavnosti), v katerih bodo zaposlene osebe s posebnimi potrebami. Spodbujali bomo socialno podjetništvo, s posebnim poudarkom na zaposlovanju ranljivih skupin (ljudje z motnjami v duševnem razvoju, prisilci za azil ipd.).

- Namenjanje občinskih stavb za bivanje odraslih z motnjo v telesnem in duševnem razvoju, za osebe s posebnimi potrebami, za medgeneracijske centre, za druženje mladih, za dnevno varstvo starejših idr.
- Občina bo v praznih in propadajočih prostorih (npr. v starih šolah), ki so v njeni lasti in lasti KS, na podeželju uredila prostore za družbene dejavnosti oz. različne socialne programe: npr. varovana stanovanja in dnevne centre za starejše občane, druženje mladih in ostarelih ipd.
- Občina bo zagotovila ustrezno infrastrukturo in sofinancirala programe za preprečevanje različnih odvisnosti in pomoč zasvojenim.
- Vzpostavitev medkulturnega, medgeneracijskega, medetničnega in medreligijskega inkubatorja – nujno je treba programsko in kadrovsko opredeliti področje integracije in upravljanja medkulturnosti v MOK – medresorsko (področje zaposlovanja, izobraževanja, sociale itd.). Zagotoviti je treba kakovostne programe za integracijo priseljencev in upravljanje medkulturnega sobivanja.
- Zagotovili bomo prostore in preostale potrebne resurse za paliativno oskrbo, tako bolnim kot njihovim svojcem, pa tudi varno okolje in celostno podporo v procesih umiranja in žalovanja.
- Okrepili bomo zaposlitve v programih javnih del. Vzpostavili bomo nove sodobne oblike socialnih pomoči in instrumentov za izboljšanje stanja socialno ogroženim prebivalcem na podeželju in v mestu. Z različnimi ukrepi bomo spodbujali prostovoljstvo ter medgeneracijsko in občo solidarnost med občani in širše.

6. Znanje za prihodnost – šolstvo in znanost v MOK

STRATEŠKI OKVIR

- Znanje za prihodnost – je osnova kakovosti življenja občanov vseh generacij MOK.
- Številni vrtci in osnovne šole v MOK zahtevajo več pozornosti MOK – zagotavljati jim je treba kakovostne pogoje za delo in oskrbo za nemoteno delovanje. Le tako bodo naši otroci in mladina imeli zagotovljene kakovostne pogoje za odraščanje v celovite osebnosti.
- Širiti programe srednješolskih centrov (poleg umetniške in športne gimnazije, mojstrske programe na področju modnega oblačenja, nakita in podobno), ki bodo privlačni za mlade iz vse Slovenije.
- Mediteranski center znanstvene odličnosti – ZRS Koper, vpet v nacionalni in mednarodni znanstveni prostor, zagotavlja znanstveno podlago za razvoj številnih središč znanja in prenos znanja med neposredne uporabnike. Od ustanovitve je neposredno prepleten z vsemi obalnimi občinami.
- Univerza na Primorskem predstavlja enega najpomembnejših vzvodov za razvoj severnega Mediterana ter utrjuje pomen in vlogo Slovenije v mednarodnem visokoškolskem prostoru.
- Številne oblike formalnega in neformalnega učenja ter programi usposabljanja predstavljajo pomembno dopolnitev v sistemu pridobivanja znanja, zato jim moramo v MOK nameniti posebno pozornost.
- Formalni in neformalni programi izobraževanja za tretje obdobje: preventivno delovanje pri starejših za ohranitev gibalnih spretnosti, urjenja spomina in družbenega življenja s posebnimi ciljnim programi.
- Nujno potrebujemo tehnološki park, usmerjen v zelene energije – v povezavi z univerzo in drugimi znanstveno-raziskovalnimi institucijami.

PROJEKTI

- Vrtcem, osnovnim in glasbenim šolam bomo zagotavljali kakovostne pogoje za delovanje in skrbeli za nadaljnji razvoj potrebne infrastrukture.
- Spodbudili bomo razvoj srednješolskih centrov na nižnjih področjih srednješolskega izobraževanja.
- Skupaj z ZRS Koper si bomo prizadevali zagotavljati ustrezne pogoje za razvoj nujno potrebne raziskovalne infrastrukture ter razvoj novih nižnjih raziskovalnih področij, inštitutov – zagotoviti pogoje za laboratorije Inštitutov ZRS Koper.
- Skupaj z Univerzo na Primorskem si bomo prizadevali zagotoviti ustrezne pogoje za nadaljnji razvoj potrebnih študijskih programov – zagotoviti pogoje za razvoj Medicinske fakultete; zagotoviti kakovostne pogoje za življenje ter študij učiteljev in študentov v MOK.
- Skupaj z gospodarstvom iz regije, Znanstveno-raziskovalnim središčem in Univerzo na Primorskem si bomo prizadevali zagotoviti potrebne pogoje za ustanovitev Tehnološkega parka.
- Spodbudili in podprli bomo nadgradnjo formalnih oblik, razvoj neformalnih oblik učenja slovenščine in italijanščine ter drugih jezikov našega okolja.

7. Sodobno zdravstvo

STRATEŠKI OKVIR:

- Zdravje predstavlja najvišjo vrednoto vsakega posameznika.
- Poslanstvo odgovornega vodstva MOK je, da s podporo naravnih danosti: okolja, morja, sonca, mediteranske diete in odprte družbe, usmerjene v znanje, razvoj in strpnost, svoje aktivnosti usmerja v pozitivno zdravje vsakega posameznika in celotne družbe.
- Cilj je s podporo vsakega posameznika in celotne MOK vzpostavitvi javni zdravstveni sistem v tesni povezanosti s socialnim sistemom za rast blaginje. Tako bo lahko zdravstveni sistem na občinski ravni deloval uspešno in učinkovito, ostal enakopraven in pravičen ter zagotovil optimalno dostopnost s pacientom v središču skrbi. Samo tako bo vsakemu občanu zagotovljena optimalna dostopnost do uspešne in učinkovite oskrbe, z upoštevanjem načel pravičnosti in enakopravnosti.
- Preventiva in promocija zdravja. Podpirali bomo vsakodnevno skrb vsakega posameznika s proaktivnim vlaganjem v preventivo ob mediteranski prehrani, redni gibalni in športni aktivnosti, čistem zraku in zadostni zalogi pitne vode, opuščanju zdravju škodljivih navad ter odrekanju vsemu, kar ni »zeleno«. Razvijali in nudili bomo programe in intervencije na področju preventivnih ukrepov – posebej za zmanjšanje KNB, debelosti, gibalno neaktivnega (sedentarnega) življenjskega sloga.
- Opolnomočenje primarne ravni na občinski ravni. Usmeritev v promocijo in dvig primarne ravni z večjim številom družinskih zdravnikov, večjo samostojnostjo medicinskih sester v zdravstveni obravnavi, promocijo mobilnih enot združene patronažne in socialne službe, vključitvijo prostovoljcev, promocijo skupnostne skrbi, intenzivnejše medgeneracijsko sodelovanje in največjo možno skrb in odgovornost za lastno telesno in duševno zdravje; kar bo omogočilo hitrejši preboj v stabilen in napreden zdravstveni sistem v MOK.
- Prepletenost s socialnim sistemom. Odgovor na epidemiološke in demografske pritiske v MOK bo možno učinkoviteje in uspešnejše reševati s tesno povezanostjo in prepletenostjo zdravstvenega in socialnega sistema za podporo vseh starostnih skupin, od otrok do starostnikov, ter vseh ranljivih skupin, potrebnih diagnostike, zdravljenja, rehabilitacije in paliativne oskrbe.
- Povezovanje z bolnišnicami. MOK nima lastne sekundarne zdravstvene ustanove, zato bo treba iskati inovativne pristope medobčinskih in državnih povezav za dokončni preboj, rast in povezanost vseh naših regionalnih bolnišnic v tretji klinični center v naši regiji.
- Znanje bomo usmerili v zdravje. Vlagali bomo infrastrukturne in kadrovske kapacitete ter v vseh javnih zdravstvenih in socialnih ustanovah, podpirali bomo izvajalce zdravstvenih in socialnih programov, nadgrajevali tesno povezovanje bolnišnic z ustanovami na primarni ravni, promovirali in nadgrajevali vse srednješolske in visokošolske izobraževalne programe s področja zdravstva in sociale, da se bo v MOK postavil temeljni kamen za tretjo slovensko medicinsko fakulteto.

PROJEKTI

- Koper zdravo mesto. Primarna skrb za pitno vodo, čist zrak in zeleno občino kot nadgradnjo naravnim danostim za pozitivno zdravje v MOK. Projekt – Koper zdravo mesto nadgraditi v 1 x mesečni dogodek; izvedli bomo program promocijsko spodbujevalnih akcij za dvig adherence do pomena zdravega življenjskega sloga.
- Primarna raven kot temeljni kamen zdravstvenega sistema. Postavitev goste in visoko kakovostne zdravstvene mreže na primarni ravni kot temelj uspešnega zdravstvenega sistema v MOK.
- Prepletenost za preboj. Učinkovito zastavljeno sodelovanje in povezanost zdravstvenega, socialnega in preostalih sektorjev (promet, izobraževanje, kmetijstvo) za spopad z epidemiološkimi in demografskimi smernicami za dolgoživo in kakovostno življenje v MOK.
- Preskok v terciarno raven. Proaktivna podpora preobrazbi Splošne bolnišnice Izola in Ortopedske bolnišnice Valdoltra v tretji klinični center v Sloveniji.
- Temeljni kamen MF. Postavitev temeljnega kamna za tretjo Medicinske fakultete v Kopru kot naložba v razvoj zdravnikov ter vsaj delna povrnitev pozicije MOK v Sloveniji.
- Zdrav občan. Celoletna podpora osebni rasti pri izboljšanju osebnega zdravja z vključitvijo v občinski program »zdrav občan«.
- Zdravje na mladih sloni. Promocija zdravega življenja v vrtcih in osnovnih šolah.
- Vikendi zdravja. Vsak mesec usmerjen dogodek na določeno zdravstveno problematiko s promocijo preventive in kurative ter povezanosti s socialnim in izobraževalnim sistemom.
- Sistematično uvajanje v razvoj oskrbovanih kolesarskih in pohodnih poti na vseh povezavah mest, predmestja in podeželja.

8. Celostna in samozavestna kulturna politika

STRATEŠKI OKVIR

- Javni interes za kulturo – naša obveznost in odgovornost – javni interes na področju kulture je interes družbe za kulturno ustvarjalnost, raznolikost, dostopnost in sprejemanje kulture na vseh ravneh, od ljubiteljske ustvarjalnosti do profesionalnih umetniških dosežkov.
- V javnem interesu je vključujoča in povezovalna kultura, ki prispeva k ohranjanju slovenske in naše lokalne večkulturne identitete ter krepi demokratično družbo. Koper naj postane vzorno in vzorčno večkulturno središče, sinonim sobivanja in skupnega večkulturnega bogatenja (sobivanje etničnih skupin).
- Kulturna dejavnost bo časovno, geografsko in finančno uravnotežena. Podprta bo s partnerstvi z državo, regijami, gospodarstvom, znanostjo in drugimi področji.
- Mednarodni kulturni odnosi so sestavni del zunanje politike, mednarodno uveljavljena kultura pa gonilna sila trajnostnega in socialno-ekonomskega razvoja.
- Treba je krepiti vlogo javnih zavodov v kulturi kot osrednjih izvajalcev javne službe na področju kulture (finančna podpora za dvig kakovosti in obsega programa, boljših prostorskih pogojev in tehnične opremljenosti za doseg trajnostnih pogojev za delovanje javnih zavodov).
- Upoštevanje kulturne dediščine kot razvojnega vira pri snovanju razvojne politike, vključevanje prostorov dediščine v javne prostore in javno dostopne objekte ter zagotovitev dodatnih virov financiranja (evropska sredstva, zasebni viri).
- Nadaljnje udejanjanje in nadgradnja Mednarodne literarne nagrade PONT, ki na simbolni ravni predstavlja dialog med zavestjo o istrski identiteti in odpiranjem Istre navzven, na konkretni ravni pa gre za pomembno povezovanje štirih istrskih občin ter prepoznavnost istrskih mest in podeželja, njihove zgodovine in kulture v slovenskem in mednarodnem prostoru.
- Otrokom in mladim v okviru izobraževanja zagotoviti dostopnost kakovostne kulturno-umetnostne vzgoje, in s tem razvoj pozitivnega odnosa do kulture. Podpora kakovostnim programom in projektom profesionalnih kulturnih ustanov.
- Umetnost in kultura različnih umetnostnih področij bosta vključevali široko paleto akterjev: posameznike in družbene skupine v mestu in na podeželju, različne narodne in kulturne skupnosti, različne generacije in družbeno ranljive skupine.
- Treba je oblikovati prebojni projekt »Zunanje letno prizorišče«.

PROJEKTI

- Spodbujanje razvoja kulturnega turizma, kulturnega in ustvarjalnega sektorja z uporabo dediščinskih virov.
- Zgraditev koncertne dvorane – zunanjega letnega prizorišča (letni amfiteater s podaljšano sezono) – med tržnico in parkom.
- Ustanovitev SNG Koper in profesionalnega gledališča za otroke in mlade Pri svetilniku ter skrb za trajnostni razvoj kulturno-umetnostne vzgoje.

- »Mednarodni festival orgelske glasbe« in »Mednarodni festival pristaniških mest sveta« sta pomembna oblika utrjevanja mednarodnih vezi s partnerskimi državami, promocija Koper in Slovenije kot kreativne države z bogato tradicijo.
- Postavitev in udejanjanje projekta/znamke Festival Koper-Capodistria.
- Nadaljnja podpora nagradam na področju kulture, ki predstavljajo spodbudo za razvoj kulturnega dogajanja na najvišji ravni – bienalna izmenjava Kocjančičeve nagrade in evrosredozemske literarne nagrade PONT.
- Razvoj kulturnega in literarnega turizma na osnovi umetniške rezidence v Kubeđu in v mestnem okolju, literarnih poti, oznak na hišah, v katerih so živeli in delovali umetniki, ipd.
- Posebna spodbuda mladim umetniškim praksam, posameznikom in umetniškim kolektivom, ki utrjujejo privlačnost istrskega prostora za mlade ustvarjalce in širijo obzorja sodobne intermedijske umetnosti, ki sledi digitalni preobrazbi sveta.
- Spodbujanje kulturnih dogodkov in aktivnosti na podeželju, s poudarkom na ohranjanju kulturne/nesnovne dediščine.

9. Šport za zdrave in zadovoljne občane

STRATEŠKI OKVIR

- MOK potrebuje sodoben pregled in načrt o izrabi športnih dvoran in površin, ki bo omogočal smiselno in uravnoteženo razporeditev možnosti uporabe športne infrastrukture za vse pojavne oblike športa in za vse deležnike, ki delujejo v javnem interesu.
- Razvijali in spodbujali bomo šport na vseh ravneh, predvsem pa netekmovalni oz. rekreacijski šport, s poudarkom na ranljivih skupinah (predvsem otroci, mladostniki in starejši, aktivna populacija, aktivni odmori v službenem času).
- Šport vidimo kot bogatenje kakovosti življenja (zdravje, delovne navade, socializacija), ki prinaša nasmeh, boljše počutje, zdravje in odpornost ter večjo učinkovitost občanov MOK.
- Športnim klubom in društvom bomo skupaj s Športno zvezo Koper zagotavljali ustrezne pogoje za delo ter spodbujali njihovo dejavnost skladno s prednostnimi nalogami, usmerjenimi predvsem v šport otrok in mladine. Skupaj z drugimi deležniki si bo MOK prizadevala zagotavljati ustrezne pogoje tudi za kakovostni in vrhunski šport s ciljem, da bo Koper postal tudi eno od pomembnih športnih središč Slovenije.
- Športni park Bonifika in športne dvorane na tem območju ponujajo možnosti za razvoj nacionalnega in mednarodnega športnega centra, ki omogoča celoletni trenažni proces, zato je smiselno pripraviti za ta namen učinkovito strategijo.
- Ponudili bomo nove rekreacijske površine v mestu, predmestju in na podeželju MOK. Dotrajane in nevarne infrastrukturne objekte pa je treba opustiti in preoblikovati v sodobne rekreacijske poti zelenega turizma (1. tir), kjer je ključni vidik trajnost.

- Posebno strateško vlogo bomo namenili morskim in obmorskim športom, ki so povezani z mediteransko identiteto.
- Šport (sploh pa šport na profesionalni ravni) ni le strošek, je tudi posel (športni turizem, zahteva po lokalnih opremljevalcih ...).

PROJEKTI

- Zagotavljanje dovoljšne in kakovostne gibalne aktivnosti za otroke in mladostnike ter sistemsko spodbujanje zmanjševanja obdobja gibalne neaktivnosti z zanimivimi programi in intervencijami – sledenje smernicam SZO za preprečevanje sedentarnega življenjskega sloga in z njim povezanih škodljivih vplivov na zdravje.
- Celostna vloga občine v športu ne bo samo »donacija«, ampak bo vezana na širšo dobrobit občanov – sodelovanje športnikov v medgeneracijskih projektih, skupne akcije za spodbujanja preventive, zdravja in športne rekreacije občanov MOK).
- »Zdrav-šport«: ustrezna obremenitev otrok s športno vadbo, s ciljem, da lahko otrok doživlja svoje otroštvo in mladostništvo tudi v drugih okoljih (zmanjšati obremenjenost otrok z rezultatom in povečati pomen kakovosti izvedbe) – spodbujanje in organiziranje neformalnih oblik usposabljanja za trenerje in učitelje v športnih klubih in društvih.
- S subvencioniranjem cene izvedbe programov omejiti participacijo staršev za športno udejstvovanje otrok na največ 30 EUR na otroka na mesec.
- Sistemsko vključevanje v obstoječe programe OKS oz. sklade (sklad Mira Cerarja, namenjen perspektivnim mladim športnikom iz socialno šibkih družine; spodbuda za oblikovanje podobnega sklada z gospodarstvom – občinsko štipendijo, ki bi se vezala na SES status družine, potreben vložek v šport v odvisnosti od športnega in šolskega uspeha).
- Nadgradnja Športnega parka Bonifika v mednarodno športno središče in Olimpijski trenajni center (v partnerstvu z OKS in mednarodnimi športnimi organizacijami).
- Vrhunskemu športu, rekreativcem in vsem zainteresiranim občanom bomo v sodelovanju z Mediteranskim centrom zdravja, ZRS Koper zagotavljali strokovno obravnavo, sodobno diagnostiko in usmerjanje v gibalno aktivnost in šport.
- Obnovili bomo športne površine in športne dvorane po krajevnih skupnostih MOK in jih obnovljene predali v uporabo ljudem.